

Cuprins

Rîul / 7

Casa / 10

...și familia Banu, aşa cum îi apar naratorului, în nopțile sale de veghe la Stația de epurare a apelor

Duminică / 20

...de album, în care contemplă prin Banu propria imagine, trucată

Pe parcurs / 44

...în umbra colegului Rafael Banu

Colțisor competitiv / 91

...sau o aventură imaginardă

Înainte și înapoi / 122

...cu cei ce i-ar fi cunoscut pe Banu și pe prietenul său, atrii ale aceleiași jumătăți de inimă

Rîul / 146

Pendul / 152

...în așteptarea zorilor, la Stație

La ghișeu / 188

...privind în ochii mereu mai stinși ai cavalerilor de-o zi

Amănuțul comic / 213

*...Banu și umbra uriașului său părinte; despărțirea
de chipurile părinților și ale prietenilor tinereții*

Baschet / 251

...în careul vinovat al măștilor

Marea / 272

Colțișor competitiv

Dimineață clară, calm perfect. Sfîrșit de octombrie, liniștită lumină. Fereastra biroului, deschisă. Nu intrau, însă, nici căldura, nici umezeala sau frigul. Aerul de afară, la fel cu cel din cameră. Nemișcat, subțire, în echilibru. Deplin repaus. Orele trecuseră, treceau. Uneori se deschidea ușa, se auzeau cuvinte, fraze întregi, rîsete. Funcționara i se adresase, se pare, nu mai era sigur. Tîrziu se întrebă, dacă, într-adevăr, lui îi vorbise. Rămase la fel, absent, cu privirea dusă. Nu era posibil să-i fi vorbit sau să fi așteptat din partea lui vreun răspuns; o nălucire, desigur; evident, nu făcea parte din nici o orchestră; nu, el, Banu, nu făcuse parte niciodată, și nici nu avea de gînd, din ceea ce se înțelege printr-o orchestră; era absurd, nu existase asemenea întrebare.

Abia atunci o privi; scurt, fără interes. Se rotise cu tot trupul către dînsa și o văzu aplecată peste birou. Așadar, vorbea singură. Dacă era într-adevăr nebună și i se adresase chiar lui, cu una dintre frazele bizare pe care le elibera, probabil, uneori, părea însă conștientă, însăpăimîntată chiar, de ceea ce i se

întâmplă, silindu-se, apoi, să mascheze totul printr-o comportare, iată, cît mai firească: scria, legînd repede rînduri după rînduri, adunînd mereu alte foi peste masă, nu avea, parcă, timp de altceva, străină de clipa ce atingea doar undeva, deasupra, rareori, aerul, cu adierea unei aripi somnolente.

Nu, nimic nu materializaseră cu adevărat cele două ore și mai mult de așteptare.

Nervii destinși, puteai rămîne oriunde, oricît, ascultînd, întîmpinînd fără violență măgăriile, ticăloșiiile ce ți se pregăteau, cu atîta plăcere, chiar atunci, de unii sau alții.

Se poate, prin urmare, admite că influența peisajului, din care, rezemăt cum stătuse de fereastră, mai mult de două ore, începuse parcă însuși Banu să facă parte, determinase această liniștită stare de acceptare. A putut primi con vorbirea cu deplină și aproape voioasă stăpînire de sine.

Rămas cu spatele către ușă și, de câtva timp, probabil, neatent – dovedă că, totuși, lumina oprită pe copacii din stradă, văzuți de sus, de la etaj, îl tulburase, fie și numai prin abstragerea de la ceea ce se întâmplă imediat în spate, la un pas –, nu sesiză intrarea cuiva în încăpere. Apoi, simți că parcă ceva nu mai e la fel. Se întoarse. Funcționara, în picioare. A înțeles, uimit, că se ridicase la intrarea cuiva, uitînd, apoi, să se mai așeze. Atunci o văzu cu adevărat. O femeie mare, cu figură de bărbat, nasul gros, buzele uscate, fruntea îngustă, ridată, obrajii galbeni căzuți. Rochia-halat, salopetă, orice altceva; o pînză. Părul straniu și barbar. Păr roșu-morcov, poate vopsit, strîns într-un coc.

Banu trecu în biroul mare și elegant al tovarășului Ghinea.

După cam un sfert de oră ieși cu obrajii în flăcări, trîntind cele două uși.

De presupus că, ulterior, Banu se gîndi mult – înainte de a se hotărî și de a-și schimba hotărîrea – la fiecare amânunt. Dacă doamna Banu insistase ca fiul ei să accepte a solicita ceea ce domnul Ghinea se învoise, față de ea, să-i înlesnească, ea ar fi avut, desigur, de explicat despre ce anume discuție și promisiuni prealabile ar fi putut fi vorba, de vreme ce totul se înfățișase, în cele din urmă, ca o batjocură „fără pereche”. Fără pereche doar dacă fusese, într-adevăr, nemotivată, absurdă, spontană. Dacă Ghinea o pregătise, însă, cu şiretenie și plăcere, asigurările date doamnei Banu făcînd și ele parte din jocurile sale de un umor atât de sarcastic, atunci, bineînțeles, n-ar mai fi putut să fie vorba de uimire; tot ce ar mai fi rămas de cercetat, cu stăpînire însă, cu răceală, ar fi fost dacă, atât de atent pregătită, farsa reuşise, într-adevăr. Iar dacă Sile ar fi mijlocit întîlnirea, sau, poate, se lăudase doar cu asta, nu mai era deloc exclus, avînd în vedere firea lui aiurită și raporturile sale cu Ghinea-tatăl, ca lucrurile să nu fi fost, în realitate, decît pe sfert sau deloc aranjate. Comportarea lui Ghinea reprezenta, în acest caz, reacția, parțial justificată, în fața unei noi necuvîințe din partea fiului său.

La fel de posibil însă ca Banu, încă la cîteva ore de la întîlnirea cu Ghinea, să fi renunțat, deja, a mai face investigații, descoperind, dintr-odată, în chiar conținutul acelui ciudat sfert de oră petrecut în

biroul lui Ghinea, nu numai suficiente motive de meditație, dar și punctul de pornire al unei cu totul noi decizii, rezultat al unei mai liniștite cumpăniri. Graba de-nceput a revoltei sale, evident disproportională față de întâmplare, se dovedea, acum, un adevarat noroc.

Astfel, s-ar susține, probabil, destul de bine comportarea sa de-a doua zi. Regîndirea amănuntelor, dorința de a răsturna sensul lor inițial (printr-o răzbunare ce ar fi trebuit să atingă pe toți cei implicați, deci și pe sine). Sau acceptarea, în deplină seninătate, a unei întâmplări ciudate, capabilă să genereze altele, tot atât de ciudate, la fel de interesante.

Ploua. Dimineată rece și umedă de toamnă. Banu zgribulit sub impermeabil. Apa șiroind pe umerii săi, pe pantaloni, pe pantofi. Se opri, o clipă, în fața ușii pe care scria „Cadre“. Poate mai ezita sau obosise după drumul lung prin ploaie.

Scoase din buzunar o batistă. Se șterse pe păr și față. Intră. Funcționara îl privi, făcu semn către scaun. Banu se așeză. În cameră era frig, umed. Caloriferele nu funcționau. Plouase toată noaptea. Pereții jilavi. Banu se strânse în trenciul umed. Funcționara alinia hîrtiile pe birou.

Nimeni nu intra în încăpere. O liniște friguroasă, apăsătoare, întreruptă de vibrațiile geamului și ale pervazului, lovite de ploaie. Așteptare sîciitoare, secundă cu secundă. Nimeni nu înnebunea, nu spărgea fereastra, nu tăia dintr-odată cocul santinelei. Nu: picura altă și altă clipă, la fel; o oră, două.

Banu intră apoi în biroul tovarășului Ghinea. Con vorbirea se prelungi. Aceasta ar fi putut dovedi

că propunerea făcută cu o zi în urmă lui Banu fusese, într-addevăr, o batjocură sau, să zicem, o glumă, care, acum, cînd trebuia luată în serios, ridică dificultăți. Prelungirea acestei de-a doua con vorbirii dintre Banu și Ghinea putea, însă, la fel de bine, să fie consecința comportării din ziua precedentă, cînd Banu trîntise, scandalizat, ușile; puteau exista și alte explicații. Nici una n-ar fi putut fi, însă, citită pe figura lui Banu, cînd ieși din biroul lui Ghinea.

Așadar, angajat! Peste două zile, lăua în primire postul de portar al noului institut de proiectări, înființat în oraș. Uniformă. Șapcă, fireturi, cum se cuvenea.

De-ar fi dorit să se răzbune pe ai săi, pe Ghinea și pe sine, nu greșise. În exercitarea noii sale funcții, s-ar fi ivit, de presupus, toate prilejurile. Dacă dorea să se confrunte cu situații dintre cele mai curioase, aproape ireale, de asemenea, nimerise din plin.

Oricum, în primele zile, Banu derulase, pe îndelete, sfertul dintii, și-apoi, întreaga oră ale celor două întîlniri cu Ghinea.

...Motivele pentru care Ghinea făcuse acea propunere stupefiantă păreau mai ușor de găsit. Cînd vecinul Ghinea te primește în biroul său somptuos și elegant, ca pe un biet și necunoscut petiționar, nu ai de ce te mira. De fapt, asta și ești. Personajul din fața ta, stăpîn pe întreaga știință a tăcerilor, a schimbărilor de ton și a replicilor-surpriză, întrînd în obligațiile sale profesionale, este, de asemenea, un necunoscut, purtînd întîmplător numele de Ghinea. Nici o legătură cu cel văzut, uneori, prin ochiurile gardului dintre casele voastre vecine. Sînteți, prin

urmare, unul pentru celălalt niște necunoscuți. Înțelesă astfel, întâlnirea decurge firesc. Dacă te privește cu uimire și, agasat, îți face pînă la urmă semn să iei loc, n-ai de ce te revolta. Nici dacă își vede mai departe de treburi și te lasă să aștepți, destul, ca să poți crede că a uitat cu totul de tine. Nici dacă, într-un tîrziu, întrebîndu-te, plăcăt, pentru ce ai venit, nu-ți așteaptă răspunsul, cufundîndu-se din nou în răsfoirea același teanc de foi subțiri, dactilografiate. Nici chiar când te întreabă, brusc, după o pauză la fel de lungă, dacă știi să cînți la vreun instrument, dînd, apoi, imediat, din cap, dezamăgit, de parcă ar fi bănuit el că, bineînțeles, habar n-ai nici măcar să cînți la un instrument. În acest moment al întrevederii, pare îndreptățit să te întrebi dacă ți-a auzit măcar numele, dacă i se pare, cît de cît, cunoscut, întîlnit vreodată, fie și din întîmplare, undeva, oriunde. Este clipa când îți simte, îți previne nedumeririle. Are grija să te lămurească, adăugînd, o, acum și cu un zîmbet, că în institut tocmai se încearcă alcătuirea unei „formații“ și ar fi fost, desigur, bine dacă se nimerea să cînți, mă rog, nu neapărat la pian, dar, măcar, aşa, la ghitară sau la... la baterie, la muzicuță – treabă, oricum, trebuie să recunoști, destul de simplă. Nu știe, sau poate știe, că tocmai atunci gîndul îți fuge aiurea, către, să zicem, fiul acestui important funcționar; îl revezi îmbrățișînd, cîndva, burduful desfăcut al acordeonului. Tovarășul Ghinea îți comunică, iată, că nu prea are posturi disponibile și, de fapt, nici nu-și dă seama prea bine ce anume îi s-ar potrivi, adică ce